

8

euro betaal je op de stranden van Rhodos minimaal voor twee ligstoelen en een parasol, of je nu maar twee uurtjes blijft of de hele dag.

12

eilanden zou de eilandengroep Dodekanesos ('twaalf eilanden') moeten omvatten – met Rhodos als hoofdeiland –, maar in werkelijkheid zijn het er vijftien.

19

bedroeg het officiële werkloosheidspercentage op Rhodos in 2016, maar bij het gedeelte van de beroepsbevolking tot 25 jaar lag het rond de 50%.

25

euro betaal je op Rhodos soms voor een hoofdgerecht, maar er zijn er ook al vanaf 10 euro. Vooral de goedkope taverna's op het platteland werken met producten uit eigen teelt.

31,5

m hoog was de Kolossus van Rhodos, een beeld van de zonnegod Helios bij de haven van Rhodos-Stad. In de oudheid was het een van de wereldwonderen.

41

graden Celsius bedraagt de maximumtemperatuur op Rhodos in augustus. Van april tot oktober stijgt het kwik tot boven de 30 °C.

85

% van het bruto binnenlands product op Rhodos komt uit het toerisme.

90

km is Rhodos lang en 37 km is de maximale breedte van het eiland tussen LínDOS en Monólithos.

213

jaar heerste de ridderorde van de johannieters over Rhodos (1309-1522). In die tijd verrees de oude stad van Rhodos-Stad, die nu op de Werelderfgoedlijst van de UNESCO staat.

360

graden panorama met uitzicht op 100 km² zee en twee prachtige stranden biedt het kerkje boven op de heuvel van Tsambika – vergeet ook het wonderdoende icoon niet te bekijken.

1215

m meet de hoogste berg van het eiland, de Attávyros in het zuiden; een windpark wekt daar jaarlijks 12 MW stroom op.

1398

km² bedraagt de oppervlakte van Rhodos. De 120.000 inwoners, van wie 80.000 in de agglomeratie van Rhodos-Stad, wonen voornamelijk in de noordelijke helft van het eiland.

2426

jaar oud is Rhodos-Stad, die in 408 v.Chr. ontstond door de samenvoeging van de drie nog oudere steden Kámiros, Ialysós en LínDOS.

150.000

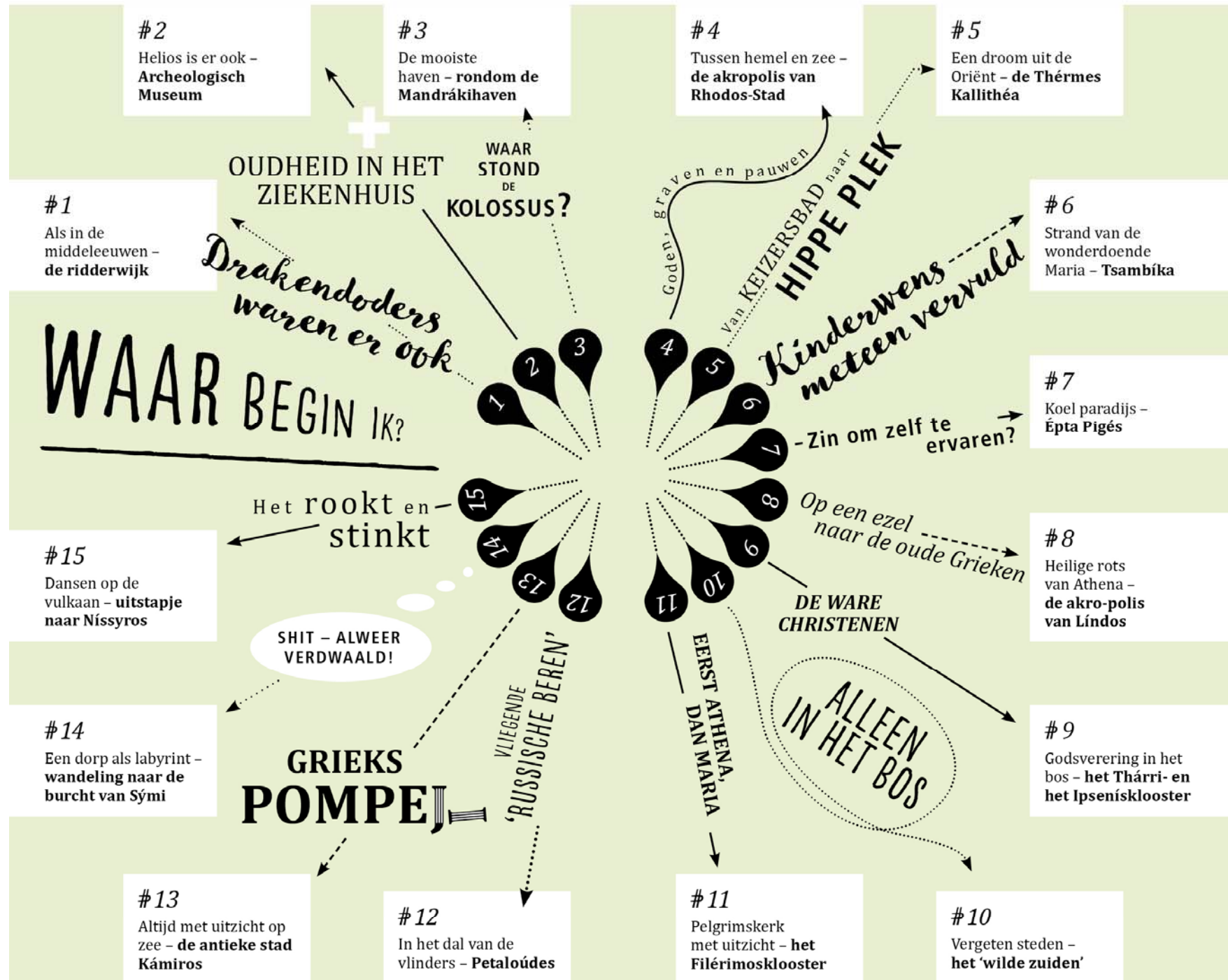
bedden staan er op Rhodos klaar voor gemiddeld twee miljoen bezoekers per jaar.

7200

ha bos op Rhodos is alleen al in 2016 ten prooi gevallen aan het vuur. Help dus mee om bosbranden te voorkomen!

Het kompas van Rhodos

15 manieren om je onder te dompelen in het eiland

4

Tussen hemel en zee – de akropolis van Rhodos-Stad

Vorbij, verloren, vergeten ... de antieke stad Rhodos is ruim 150 jaar lang een van de grootste, rijkste en machtigste steden van Griekenland geweest. Er is weinig van overgebleven, maar de zoektocht daarnaar is een leuke wandeling weg van de toeristische drukte.

Overblijfselen van de ooit zo machtige antieke stad zijn er in de oude stad maar sporadisch. Je moet dus naar de rand van de stad, de Monte Smith op of het Rodínidal in. De stad Rhodos werd in 408 v.Chr. gesticht in de onrustige tijd van de Peloponnesische Oorlog. Onder leiding van Dorieos van lalyssós, de zoon van de beroemde atleet Diagoras, verenigden de stadstaten lalyssós, Kámiros en Línidos zich om een politiek en economisch tegenwicht te vormen tegen de grote machtsblokken Athene en Sparta. Daarom interpreteerden de Spartanen dat als hoogverraad van de nationalistische Dorieos en stelden hem in 395 v.Chr. terecht.

Apollo en de nimfen

De stad werd gebouwd naar een ontwerp van Hippodamos van Milete, met een rasterwerkachtig netwerk van straten die elkaar in een rechte hoek kruisten. Op de stadsplattegrond is dat nog duidelijk te zien. De Odos Sokratous loopt over in de Odos Pindou; ooit was dit een van de belangrijke hoofdstraten van de stad, waaraan in de buurt van de haven ook de agora lag. Het grappige is dat ook de oude Rhodiërs hier al hun inkopen deden.

Loop via de Pindou de heuvel met de akropolis op. Aan de andere kant van de Isiodou loopt een platgetreden pad langs de fundamenteën van een **stoa** 28, een zuilengang die als ingang van het tempel terrein diende. Let op: vergeet hier niet achterom te kijken voor een fantastisch uitzicht op de haven!

Van de tempel van Apollo is maar weinig overgebleven.

Vanaf hier liep een straat zuidwaarts naar de **heiligdommen van de nimfen** 29, waar de bevallige watergodinnen in vierkante, in de rotsen uitgehakte laagten werden vereerd. Verder naar het oosten aan de Isiodou stond de **tempel van Athena** 30, waarvan alleen de puinhopen resteren.

Verder naar het zuiden staan de drie door de Italianen gereconstrueerde zuilen van de grote **tempel van Apollo** 31 en links erachter gaan achter bosjes de overblijfselen van het **heiligdom van Artemis** 32 schuil. Hierna kom je bij het eveneens herbouwde **odeon** 33, een klein theater. In het **stadion** 34 vonden elk jaar de feestelijke spelen ter ere van de stadsgod Helios plaats. De tempel van Helios stond waarschijnlijk in de buurt van de haven, op de hoogte waar nu het Paleis van de Grootmeesters staat.

Het dal van de graven

Het **Rodínidal**, een groene idylle met een beekje, is een populaire picknickplaats van de lokale bevolking. In vroeger tijden werden hier de doden in rotsgraven gelegd. Aan het begin van het dal zijn regelmatig vrij rondlopende pauwen te zien. Aan het eind ligt het zogenaamde **ptolemaeërsgraf**, dat genoemd is naar de Egyptische diadochendynastie waarmee Rhodos in de 3e eeuw v.Chr. nauwe betrekkingen onderhield.

0
OVERIGENS

Bij de Romeinen stond Rhodos vooral bekend om zijn redenaarschool. Caesar en Cicero zijn er ook wel eens geweest. Waarschijnlijk zaten ze dan op de harde banken van het odeon ... en raakten hopelijk niet afgeleid door het uitzicht.

INFO EN OPENINGSTIJDEN

Akropolis: vrij toegankelijk, stadsbus 5;
Rodínidal idem, stadsbus 3.

ETEN EN DRINKEN

Wie niet verder wandelt naar het Rodínidal en daar bij de kiosk iets gebruikt, kan op de terugweg een ommetje maken naar **taverna To Steno** 15 (ter hoogte van de Ágios Athánasiospoort). Hier zit je tussen de Grieken in een haast dorpsse ambiance. Op de kleine binnenplaats komen traditionele en goedkope gerechten op tafel (29 Ag. Anargyron, tel. 22410 359 14, vanaf 17 uur).

Uitneembare kaart: H 1 | Wandeling: ca. 4 uur

Fresco's in het Thárrri-klooster: kruisiging, opstanding, verheerlijking en (boek even omdraaien) Jezus die voorkomt dat de overspelige vrouw wordt gestenigd, Jezus die de storm stilt en Maria Magdalena die Jezus' voeten zalft. De voorstellingen zijn zoals altijd gemaakt volgens de oude regels uit de Byzantijnse tijd.

Oeroude muurschilderingen

In de kerk zijn de fresco's in de apsis het oudst: sommige dateren uit het begin van de 14e eeuw, andere van 1506. In die tijd heersten de Europese johannieteridders nog over Rhodos en daarom is het niet verwonderlijk dat de Christus op de troon met de symbolen voor de vier evangelisten (engel, adelaar, leeuw, stier) eerder strookt met Europese regels dan met orthodoxe.

De overige schilderijen zijn rond 1620 gemaakt. Overal in de kerk zijn tal van Bijbelse tafereelen te herkennen; in het gewelf voor de apsis zijn dat bijvoorbeeld genezings tafereelen die bij het verhaal over de Byzantijnse prinses horen: genezing van de melaatsen, de lammen en de blinden. In de zuidelijke dwarsbeuk vind je een grote voorstelling van de kerkpatroon, de aartsengel Michaël, met als bijschrift 'O Tharrinos' (De Bemoediger).

Klooster van de wonderdoende Maria

Het Mariaklooster **Moní Ipsenís** 3 (of Ypsenís) ligt ongeveer 6 km van Lárdos in de bergen en is eveneens via een asfaltweg te bereiken. Ook dit klooster is een bewijs voor de 'reanimatie' van het kloosterleven in de orthodoxe Kerk.

In het in de 19e eeuw gestichte kloostercomplex wonen negen nonnen, die zich wijden aan de begeleiding van groepen kinderen uit de orthodoxe landen van Oost-Europa. In 1998 werd het klooster daarvoor uitgebreid en momenteel wordt een grote kerk gebouwd.

De binnenplaats maakt een idyllische indruk met de vele bloemen en een zwart-wit kiezelmozaïek. Hier staat ook de vrijstaande klokkentoren en nonnen verkopen onder meer olijfolie, likeuren en zeep uit eigen productie.

De kerk is gebouwd van licht natuursteen en zonder verdere versiering licht gekalkt. Het kostbaarste bezit is een oud Maria-icoon van de Panagia Ipsenís, dat volgens de gelovigen wonderen verricht. Vanaf de poort van het klooster loopt een kruisweg in de schaduw van bomen die oostelijke helling op, en eindigt bij een kapel.

INFO EN OPENINGSTIJDEN

Moní Thárrri 2: ma.-za. tot circa 18 uur; er wordt gerekend op een gift. Geen shorts en geen hemdjes. Bij de ingang liggen omslagdoeken klaar.

Moní Ipsenís 3: ma.-za. tot 13 en 17-20 uur, rondleiding door een non.

ETEN EN DRINKEN

In **taverna Ingos** 1 in Láerma aan de weg naar het klooster (tel. 22440 614 50) serveren Stamatia en Panagiotis lekkere klassiekers van de grill, maar ook op afspraak enkele stoofschotels. In Askliپیو is het goed toeven op het terras van **Nikolas Taverna** 2 op het dorpsplein, waar lokale gerechten worden weggespoeld met émbona-wijn (tel. 22440 470 16).

ZWEMPAUZE

Van de stranden in de omgeving van Lárdos is **Glystra Beach** 1, een paar kilometer in de richting van Kiotári, het mooist. Het nog volledig onbebouwde strand ligt aan een baai waarlangs lage *macchia*-struiken staan en telt slechts één kleine *kantina*. Je kunt hier wat te eten en drinken halen, en een parasol huren.

OM DE HOEK

Niet ver van Lárdos ligt het heel authentieke dorpje **Askliپیو** 4 met zijn beroemde, stokoude kerk (► blz. 74). Vanaf het Moní Thárrri rij je erheen via een goede asfaltweg, die door *macchia* loopt en zilvergroene olijfbossen en tuinen passeert. Het traject vanaf Láerma (bus vanuit Lárdos tegen 13.45 uur, behalve za.) leent zich ook prima voor een wandeling (zo'n 2,5 uur).

Uitneembare kaart: D 6 en E 7 | Dagtocht met zwempauze | Geen busverbinding

Voor het Moní Ipsenís ligt een enorm sport- en festivalterrein. Elk jaar rond 23 augustus komen hier voor het **kloosterfeest** tot wel vierduizend gelovigen bijeen. Dan wordt tot in de kleine uurtjes gebarbecued, muziek gemaakt en gedanst.